

Socialdepartementet

Remiss. God och nära vård (SOU 2018:33)

Region Gotland ställer sig bakom den gemensamma målbilden, färdplanen och ser positivt på föreslagna förändringar i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) och Patientlagen (2014:821) samt utredningens förslag till förordning om ändring i Hälso- och sjukvårdsförordningen (2017:80).

Region Gotland vill särskilt betona att det är svårt att bedöma konsekvenserna för regionen mot bakgrund av att utredaren lämnar åt huvudmännen att konkretisera omställningen utifrån lokala förhållanden. Regionen ser att det är centralt att målbilden förankras lokalt på Gotland och att är viktigt med nationellt stöd i det lokala omställningsarbetet.

Region Gotland ser fram emot de fortsatta förtydliganden som utredaren avser att återkomma till.

Nedan kommenteras några delar i utredningen som Region Gotland särskilt vill uppmärksamma.

8.5 Överföring av resurser

Region Gotland ser positivt på långsiktigheten som utredaren förordar och att utredaren tydligt poängterar att förändringen medför omställningskostnader. Utredaren lyfter att övergången kan stöttas ekonomiskt genom överenskommelser mellan Staten och SKL och framhåller behovet av handlingsfrihet för huvudmännen. Planeringsmässigt är det en komplikation att överenskommelserna sett i faktiska belopp är ettåriga.

Region Gotland vill betona både behovet av stöd under omställningsperioden och att stödet bör utformas så att huvudmän i mindre kommuner prioriteras, då omställningen kan antas vara en större utmaning både avseende tidsmässig angelägenhetsgrad såväl som resursmässigt.

Utredaren anger att man avser att återkomma med ekonomisk konsekvensanalys i slutbetänkandet. Region Gotland anser att det är angeläget att en fördjupad konsekvensanalys genomförs och att den behövs för att ge

stöd till den lokala analysen av omställningens konsekvenser. En konsekvensanalys behövs för att ge tydligare svar på påverkan för den kommunala hälso- och sjukvården.

8.6 Det traditionella sjukhusets roll i framtidens vård

Utredaren belyser förändringens påverkan för akutsjukvården då resurser ska flyttas från sjukhuset till Primärvården. Utredaren lyfter vidare att förändringen inte får ske på bekostnad av kvaliteten inom akutsjukvården. Med hänvisning till de bedömningar som Region Gotland hänfört i samband med kostnadsutjämningsutredningen d.v.s. merkostnader till följd av Gotlands särskilda ö-läge så kommer frågan om påverkan på akutsjukvården att bli viktig att beakta i det fortsatta arbetet.

9.1 Definitionen av primärvård behöver moderniseras

Region Gotland ser att huvudmännen kommer att behöva stöd för att förstå, och påminnas om, vad den vidare tolkningen av begreppet Primärvård utifrån lagstiftarens intentioner konkret innebär. Särskilt behöver konsekvenser för kommunal hälso- och sjukvård konkretiseras och tydliggöras ytterligare. Utredarens tydliga begreppsindelning i ”Primärvård” och ”Vårdval primärvård” bedöms välgörande för det fortsatta arbetet. Formuleringen ”den primära vården” kan med fördel användas i texter om omställningen för att ytterligare minska risken för att ”primärvården” tolkas som vårdcentralers verksamhet.

9.2.1 Primärvårdens förebyggande arbete

Region Gotland ser positivt på möjlighet utredningen lyfter att det förebyggande arbetet kan organiseras som ett områdesansvar, bland annat för att underlätta samarbetet med civilsamhälle, företagshälsovård och kommunala instanser.

9.5.1. Ekonomiska konsekvenser

Region Gotland ser fram emot att ta del av fortsatta förslag på hur överföring av olika typer av resurser från sjukhusen till primärvården ska ske, i kommande delbetänkande. Region Gotland vill poängtera att konsekvensen av att flytta delar av verksamhet från sjukhusen till annan plats, även kan komma att förändra kraven på de kommunala insatserna, inom särskilda boendeformer, hemsjukvården och hemtjänst. Detta bör belysas i den konsekvensanalys som utredaren avser genomföra.

Utredningen framhåller att målbild och färdplan inte i sig innebär några nya ytterligare kostnader för stat, landsting, kommun eller privata vårdgivare, utöver initiala omställningskostnader. Region Gotland vill lyfta fram att det är under förutsättning att de uppgifter som hör till primärvårdsuppdraget (i enlighet med intentionen i förarbetet till hälso- och sjukvårdslagen 1982) genomförs fullt ut idag. Utredningen har identifierat behov av bland annat mer personcentrering och sammanhållning av patientens vårdkedja via primärvården, uppgifter som enligt utredaren redan ingår i uppdraget men som till viss del inte är fullt ut genomförd, bland annat på grund av kompetens- och resursbrist.

10.2 Möjligheten till fast läkarkontakt

Ett av utredarens konkreta förslag avser att medborgare skall informeras om och erbjudas möjlighet till fast läkarkontakt. Utredaren förordar att detta bör gälla från 1 juli 2020. Region Gotland anser att ett sådant förslag skapar förväntningar från medborgaren som landstingen i praktiken har svårt att leva upp till, vilket uppenbart riskerar att ge upphov till brist på förtroende i omställningsarbetet. Samtidigt står regionen bakom utredningens beskrivning av behovet av samordning generellt och i medicinskt hänseende och att den senare delen bör kopplas till generalistens breda kunskapsområde. Region Gotland menar dock att detta inte bör kopplas till en specifik yrkeskategori.

10.3.2 Fler ST-tjänster i allmänmedicin

För ett nationellt lyckosamt omställningsarbete anser Region Gotland att det finns behov av en gemensam nationell bild kring kompetensförsörjning som överensstämmer med lärosätenas utbildningsplatser och landstingens kapacitet att handleda. Region Gotland står bakom utredningens förslag om ett statligt finansieringsansvar för utbildning av ST läkare i allmänmedicin. Regionen vill särskilt framhålla att befolkningsantal i detta sammanhang inte är en bra fördelningsnyckel. Utredningen belyser på olika sätt att hälso- och sjukvårdens utmaningar kopplat till demografi inte utgår från befolkningsantal. Bristen avseende såväl färdiga specialister som ST läkare är tvärtom särskilt stor i områden med lägre befolkningsantal. Region Gotland förespråkar istället en fördelning som utgår från en inventering av landstingens behov.

Eva Nypelius
ordförande

Peter Lindvall
regiondirektör